

2014-09-30
Dnr: 2013-01454

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Uppföljning av den nationella innovationsstrategin

I enlighet med VINNOVAs regeringsbrev för budgetåret 2014 översänds uppföljningsrapport av den nationella innovationsstrategin.

I detta ärende har generaldirektören beslutat. Jakob Hellman har varit föredragande.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Charlotte Brogren".

Charlotte Brogren

Uppföljning av den nationella innovationsstrategin

Policyrapport 2014

VINNOVA, Tillväxtverket, Almi, Energimyndigheten, Patent- och registreringsverket, Research Institutes of Sweden, Trafikverket, Luftfartsverket, Jordbruksverket, Konkurrensverket, Post- och telestyrelsen, Svenska institutet, Naturvårdsverket, Bolagsverket, Sveriges geologiska undersökning

1 Bakgrund

1.1 Uppdraget

VINNOVA har av regeringen fått nedanstående uppdrag i 2014 års regleringsbrev:

Vinnova ska tillsammans med Tillväxtanalys ta fram ett underlag för utformning av den regelbundna uppföljningen av den nationella innovationsstrategin och redovisningen av det svenska innovationsklimatets utveckling på nationell och regional nivå, vilket har aviserats i regeringsbeslutet om den nationella innovationsstrategin den 11 oktober 2012 (dnr N2011/547/FIN). Uppdraget ska genomföras i dialog med Tillväxtverket och Statistiska centralbyrån (SCB), i det senare fallet inom ramen för SCB:s uppdrag att utveckla indikatorer för innovation (dnr N2011/7252/FIN). Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 28 februari 2014 samt slutredovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 30 september 2014. Därefter ska uppföljningsrapporter inlämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) årligen senast den 30 september fram till och med år 2020. Vinnova ska inhämta underlag för rapportering från andra myndigheter.

VINNOVA har alltså regeringens uppdrag att tillsammans med Tillväxtanalys föreslå en utformning av uppföljningen av den nationella innovationsstrategi som regeringen antog i oktober 2012. Två separata rapporter lämnades in i september 2013 och under 2014 har uppföljningen utvecklats vidare. Myndigheterna samverkar i uppdraget men har fokus fördelat mellan två olika delar. Tillväxtanalys inriktar sig på uppföljning av innovationsklimatet. SCB har i sammanhanget ett särskilt uppdrag att utveckla innovationsindikatorer, vilka kan användas av de övriga myndigheterna för att genomföra uppdraget. VINNOVAs inriktning är på utförandet och resultatet av innovationspolitik i olika myndigheter och statliga bolag. Den senare delen genomfördes under 2013 i dialog med parterna som ingår i forumet innovationskoordinering (VINNOVA, Tillväxtanalys, Energimyndigheten, Tillväxtverket, Almi, RISE, PRV) och utökades under 2014 med ytterligare nio myndigheter (Trafikverket, Luftfartsverket, Jordbruksverket, Konkurrensverket, Post- och telestyrelsen, Svenska institutet, Naturvårdsverket, Bolagsverket, Sveriges geologiska undersökning). Därutöver ska också Läkemedelsverket, Socialstyrelsen, Statens fastighetsverk och Skolverket återrapportera vilka insatser de gör i sina årsredovisningar.

2 Den nationella innovationsstrategin

Ett kapitel i NIS handlar explicit om genomförandet av strategin:

”Regeringen avser att regelbundet redovisa en översikt av genomförandet. Eftersom strategins genomförande också är en fråga för många aktörer, avser regeringen att med jämna mellanrum redovisa hur innovationsklimatet i Sverige utvecklas.”

Detta sammantaget är den vägledning till uppföljningen som ges i själva strategidokumentet. NIS har delats upp i sex huvudområden med varsin målbild, 17 delmål och 73 underpunkter avseende vad Sverige behöver göra (se bilaga 1). Dessa huvudområden bör rimligtvis vara den huvudsakliga utgångspunkten för utformningen av uppföljningen. Målbilderna och delmålen är dock hållna på en abstraktionsnivå som inte tillåter en traditionell uppföljningsmodell. Koncentrationen bör därför inte ligga på att mäta exakt måluppfyllelse av dessa delar utan snarare att kartlägga relevanta statliga insatser och, i den mån det går, att visa på resultaten av olika insatser som leder i den riktning som strategin pekar ut. En nyckelmening är:

”Strategin ska omsättas i konkreta insatser från regeringens sida, men också bidra till att mobilisera andra aktörers insatser för att stärka innovationskraften i Sverige med sikte på 2020.”

Det handlar alltså om:

- Konkreta insatser till följd av strategin (exempelvis genom forsknings- och innovationspropositioner)
- Bidrag till mobilisering av olika aktörers insatser

Uppföljningen bör därför särskilt uppehålla sig vid dessa konkreta insatser samt göra en bedömning av hur graden av mobilisering påverkas av strategin. Dessutom bör övrig verksamhet som stöder inriktningen av NIS inkluderas, även om dessa har inletts innan NIS.

3 Utformning av uppföljningen

Den nationella innovationsstrategin understryker att Sverige står sig relativt starkt i de flesta internationella jämförelser av länders innovations- och konkurrenskraft. Dock framhåller strategin att den ökande globala konkurrensen och det ökade trycket på jordens resurser kommer att kräva att Sverige stärker sin innovationsförmåga i framtiden.

Ett starkt innovationsklimat påverkas av många faktorer. NIS berör bland annat det offentliga åtagandet. Det poängteras att många offentliga aktörer har en del i arbetet. VINNOVA har valt att tolka sitt uppdrag som att föreslå hur en uppföljning av ett urval av dessa offentliga aktörers arbete skulle kunna utformas fram till 2020.

3.1 Uppföljningsmodell

Den uppföljningsmodell som VINNOVA föreslår i detta skede är i tre delar:

1. En översikt av politikområden och aktörer som är berörda av innovationsstrategin
2. En analys av hur berörda offentliga aktörers befintliga strategier och pågående strategiprocesser relaterar till den övergripande inriktning som den nationella innovationsstrategin pekar ut. Har några förändringar gjorts till följd av NIS?
3. En kartläggning och analys av hur relevanta delar av verksamheten och dess resultat bland berörda offentliga aktörer svarar mot NIS målbilder och delmål.

I slutrapporten 2014 görs en uppföljning av verksamheten hos VINNOVA, Tillväxtverket, Almi, Energimyndigheten, PRV, RISE, Trafikverket, Luftfartsverket, Jordbruksverket, Konkurrensverket, Post- och telestyrelsen, Svenska institutet, Naturvårdsverket, Bolagsverket och Sveriges geologiska undersökning. Rapporten ska inte ses som en heltäckande bild över kvaliteten och effektiviteten i innovationspolitiken utan koncentrerar sig framförallt på exempel på verksamheter och resultat som ligger i linje med innovationsstrategins ambitioner.

Föreliggande rapport skulle i ett senare skede kunna kompletteras med både fler aktörer (inom fler politikområden samt på fler nivåer) men även samordningseffekter och utfall av institutionell innovationspolitik, såsom skatteförändringar och regelförändringar. Den nationella innovationsstrategin formulerar ett synsätt på politiken för stärkt innovationsklimat och innovationsförmåga som i ökad utsträckning samlat beaktar behov och förutsättningar för insatser från olika politikområden, politiknivåer och samhällsaktörer. Under perioden 2015-2020 skulle berörda offentliga aktörer kunna redovisa punkterna 2-3 till VINNOVA som kan lämna en samlad rapport till regeringen.

Nedan följer en översikt över de politikområden och ett urval av offentliga aktörer som i första hand är berörda av strategin. De organisationer som berörs i denna

rapport är fetstilta i tabellen och de organisationer som har ett återrapporteringskrav i sina årsredovisningar är kursiverade. Tabellen illustrerar att rapporten fortfarande kommer att beröra endast vissa delar av genomförandet av innovationspolitiken.

Tabell 2 Politikområden som berörs av NIS och ett urval av berörda offentliga aktörer

<i>Politikområde</i>	<i>Delmål i NIS</i>	<i>Departement</i>	<i>Ex. myndigheter</i>	<i>Ex. andra aktörer</i>
Näringspolitik	Merparten	N-dep	VINNOVA, Tillväxtverket, PRV, Energi-myndigheten, Bolagsverket, Konkurrensverket, SGU, Länsstyrelser	Almi, RISE, Industriefonden, Fouriertransform, Inlandsinnovation, SISP, regionförbundet, KK-stiftelsen, Connect
Regionalpolitik	6.1, 6.2	N-dep	Tillväxtverket, Länsstyrelser	Regionförbund
Energipolitik	3.1, 3.3	N-dep	Energi-myndigheten, Strålsäkerhetsmyndigheten	
IT-politik	3.3	N-dep	Post- och telestyrelsen	
Utbildnings- och forskningspolitik	1.1, 2.1, 2.2, 2.3	Utb-dep	<i>Skolverket, UKÄ, UoH, VR, Rymdstyrelsen</i>	SSF, andra stiftelser
Hälsa- och sjukvårdspolitik	4.3, 5.2	S-dep	FORTE, eHälsomyndigheten, <i>Socialstyrelsen, Läke-medelsverket</i>	SKL, Landsting
Miljö- och klimatpolitik	4.3, 5.2, 6.1	M-dep/N-dep	Formas, SMHI, Naturvårdsverket, Energi-	Mistra

			myndigheten, SGU, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen	
Utrikespolitik	1.3, 3.1, 4.3, 5.2	Utr-dep	Business Sweden, Svenska institutet, SIDA	
Skattepolitik	3.1, 3.2	Fi-dep	Skatteverket	
Infrastrukturpolitik	3.3, 4.2	N-dep	Trafikverket, Sjöfartsverket, Luftfartsverket	
Förvaltningspolitik	5.1	S-dep	Statskontoret, Kammarkollegiet, Länsstyrelserna	
Konsumentpolitik	1.2	J-dep	Konsumentverket	
Bostadspolitik	3.3	S-dep	Boverket, <i>Statens Fastighetsverk</i>	
Arbetsmarknadspolitik	1.1, 1.3	A-dep	Arbetsförmedlingen, Svenska ESF-rådet	
Landsbygdspolitik	6.1	L-dep	Jordbruksverket	
Integrationspolitik	1.3	J-dep	Migrationsverket	

3.2 Metod

I arbetet med rapporten har varje organisation utsett en kontaktperson som har bistått med analys och information. Arbetet har projektletts av VINNOVA. Varje organisation har själv gjort bedömningar av hur verksamhet och resultat har korresponderat med delmålen i NIS. Årsredovisningar, utvärderingar, effektanalyser och andra viktiga dokument har tjänat som underlag.

3.3 Mäta utveckling över tid

Innovationsstrategin sträcker sig till 2020. Hur kan kommande policyrapporter illustrera vilken förändring som har skett vid olika delmål? Med hänsyn till delmålens abstraktionsgrad är det inte möjligt att mer ingående göra en bedömning av hur måluppfyllelsen utvecklar sig framöver. Det är dessutom en uppgift som faller sig mer naturligt inom ramen för de "klimatrapporter" som Tillväxtanalys ansvarar för. Däremot är det förstås önskvärt och fullt möjligt att låta kommande policyrapporter uppehålla sig vid förändringar jämfört med tidigare rapporter. I synnerhet när det gäller de "konkreta insatser" som är listade i kapitel 4, bör fokus ligga på att redovisa hur utvecklingen ser ut. Men även när det gäller övrig verksamhet är det viktigt att göra bedömningar av vad som har förändrats och tillkommit sedan tidigare årgångar.

4 Myndigheternas och bolagens strategier i relation till NIS

Den nationella innovationsstrategin (NIS) har utarbetats i bred dialog med många aktörer. Många av de berörda organisationerna i denna rapport har deltagit i dialogen. Utarbetandet av innovationsstrategin har tagit intryck, inspiration och utgångspunkt i befintliga verksamheter och dess strategier. Dessutom tar både NIS och myndigheternas egna strategier sin utgångspunkt i internationell policyutveckling. OECD:s innovationsstrategi och Europa 2020 är båda mycket betydelsefulla i sammanhanget. Samtidigt pekar innovationsstrategin ut en nationell färdriktning som berörda verksamheter bör förhålla sig till. Här följer en beskrivning av hur organisationernas egna strategier och verksamhetsmål relaterar till NIS.

NIS tar sin utgångspunkt i tre huvudsakliga motiv till varför en innovationsstrategi behövs:

- **Möta globala samhällsutmaningar**
- **Skapa konkurrenskraft och jobb i en global kunskapsekonomi**
- **Leverera samhällstjänster med ökad kvalitet och effektivitet**

Nedan visas hur organisationernas verksamheter möter dessa motiv. Detta är grova kategoriseringar och indirekt har samtliga organisationer bäring på alla tre motiven.

Motiv för NIS	Organisation
”Möta globala samhällsutmaningar”	VINNOVA, Energimyndigheten, RISE, Tillväxtverket, PRV, Naturvårdsverket, Jordbruksverket, SGU, Svenska institutet
”Skapa konkurrenskraft och jobb i en global kunskapsekonomi”	Tillväxtverket, VINNOVA, ALMI, PRV, RISE, Energimyndigheten, Bolagsverket, Konkurrensverket, Post- och telestyrelsen
”Leverera samhällstjänster med ökad kvalitet och effektivitet”	VINNOVA, Energimyndigheten

NIS slår även fast att det finns tre offentliga åtaganden för att främja innovation. Nedan visas hur organisationerna arbetar relaterat till detta. Detta handlar alltså inte om vad verksamheterna syftar till utan hur själva ”instrumenten” kan kategoriseras.

Det offentliga åtagandet i NIS	Organisation
”Väl fungerande ramvillkor”	PRV, Tillväxtverket, Konkurrensverket, Bolagsverket, Post- och telestyrelsen, Svenska institutet
”Offentlig verksamhet som är innovativ och som driver efterfrågan på innovation”	Energimyndigheten, Trafikverket, Naturvårdsverket
”Direkta insatser i innovationsprocesser”	Tillväxtverket, VINNOVA, PRV, ALMI, RISE, Energimyndigheten, Jordbruksverket, Luftfartsverket, SGU

Den nationella innovationsstrategin menar att företagandets villkor står inför nya utmaningar i samband med de snabba omvärldsförändringar som sker. Detta föranleder bland annat myndigheter att:

” ... ta fram och införa processer, tjänster och metoder som resulterar i betydande förbättringar av kvalitet, effektivitet eller ändamålsenlighet. Det kan handla om nya perspektiv på gamla problem, att omdefiniera en verksamhets syfte eller mål, utveckla kvalitet i befintliga tjänster, förändra sätten på vilka tjänster levereras och att hitta nya eller förbättrade samverkansformer.”

De femton myndigheternas och bolagens verksamhetsstrategier kompletterar varandra och utvecklas i samspel med den nationella innovationsstrategin. Verksamhetsstrategierna kan sammanfattas som:

Hållbar tillväxt i Sverige genom insatser för kunskapshöjning, utveckling och förnyelse i näringsliv och offentliga verksamheter.

Samverkan och öppenhet är ledorden – mellan branscher, discipliner, organisationer, företag, sektorer i samhället.

Nedan följer utdrag av de femton organisationernas egna beskrivningar av hur verksamhetsmål och strategier samspelar med NIS. För fullständiga beskrivningar, se bilaga 3.

VINNOVA är Sveriges nationella innovationsmyndighet. Alla delar av verksamheten har som direkt syfte att stärka Sveriges innovationskraft för hållbar tillväxt och samhällsnytta. Den nuvarande strategin slår tydligt fast att samtliga motiv i NIS är centrala. Strategin lägger ett starkt fokus på samhällsutmaningar som drivkraft för innovation samt att mer direkt inkludera satsningar på innovationskraft i offentlig verksamhet. NIS slår fast att *"innovationsprocesser utvecklas i relationer och genom utbyte av information mellan individer, företag och andra organisationer. /.../ Lärandet uppstår när människor och aktörer möts och samverkar mellan kunskapsområden, organisationer, discipliner eller samhällssektorer."* VINNOVAs strategi är att på olika sätt skapa bättre förutsättningar för sådana möten och samverkan, inte minst mellan akademi och näringsliv.

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft, genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och för attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Tillväxtverket driver utifrån detta uppdrag en rad insatser med både företag och regioner som målgrupper, som har bäring på innovationsstrategins olika delmål. Samtidigt är Tillväxtverkets tolkning av NIS att det inte bara är angeläget att arbeta med operativa insatser direkt gentemot strategins delmål utan också att se över på vilka sätt myndigheten kan utveckla det egna genomförandet av myndighetsuppdraget för att verka i linje med innovationsstrategins ambitioner.

Tillväxtverket identifierade därför inledningsvis tre områden för sådant utvecklingsarbete: hållbar tillväxt; internationalisering; samt samverkan för innovationskraft. Under 2013 låg fokus på området samverkan för innovationskraft och myndighetens arbete att utveckla flernivåsamverkan för att stärka genomförandet av den regionala tillväxtpolitiken. Detta går i linje med innovationsstrategins uppmaning att i genomförandet av strategin arbeta utifrån en helhetssyn på utmaningarna för ett starkt innovationsklimat.

Inom området hållbar tillväxt har Tillväxtverket under 2013 bland annat arbetat med att ta fram en metod för en strukturerad mångfaldsuppföljning avseende vilka företag som tar del av myndighetens medel och insatser. Det är av stor vikt att insatserna når ut till en mångfald av befintliga och potentiella företagare, då variationsrikedom är en god grogrund för förnyelseförmåga och därmed ökar myndighetens förutsättningar att kunna bidra till ekonomins omvandling för långsiktigt hållbar tillväxt.

Almi har en vision att skapa möjligheter för alla bärkraftiga idéer och företag att utvecklas. Målet är att fler innovativa idéer kommersialiseras framgångsrikt, att fler livskraftiga företag startas och utvecklas samt att fler företag ökar sin konkurrenskraft och tillväxt. Fokus ligger på små- och medelstora företag men även på privatpersoner. Almi erbjuder rådgivning, lån och riskkapital i företagandets alla faser – från idéer till framgångsrika företag. Det omfattar såväl idéer med tillväxtpotential i tidiga faser som befintliga företag som satsar på tillväxt och expansion. Almi ansvarar också fram till den sista december 2014 för det statliga inkubatorprogrammet.

Almi har tagit fram en innovationsstrategi för att beskriva processen för innovationsprojekt. Strategin knyter tydligt an till NIS. En central del i Almis nya innovationsstrategi är även att man tydligt krokar arm med lärosäten, innovationsslussar, inkubatorer och forskningsinstitut, för att tillsammans skapa fler framgångsrika innovationer. Almi har presenterat en gemensam projektmodell som skapar förutsättningar att konkret definiera vem som gör vad i samverkan nationellt och regionalt. Arbetet med hållbar utveckling är en integrerad del av verksamheten som blir alltmer väsentlig.

Energimyndigheten har ett brett uppdrag att genomföra åtgärderna inom energipolitiken som syftar till att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygget som innefattar frågor om användning och tillförsel av energi. Tillgången till el och energi, effektiv och hållbar energianvändning och kostnadseffektiv energiförsörjning är stora och viktiga samhällsutmaningar. För att möta utmaningarna ska myndigheten bl a främja forskning, utveckling, demonstration, innovation, affärsutveckling och kommersialisering, marknadsintroduktion av ny teknik och nya tjänster samt nyttiggörande av resultat från sådan verksamhet. Verksamheten har därigenom en stor betydelse för konkurrenskraft och jobb även om det inte är huvudmålet. Innovation och utveckling är en förutsättning för att möta samhällsutmaningarna inom energi- och klimatområdet. Syftet är att skynda på införandet av bl.a. hållbara lösningar på marknaden som samtidigt verka för att skapa goda förutsättningar för näringslivsutveckling inom energiteknikområdet med också genom tillgång till kostnadseffektiv energiförsörjning.

RISE är ett ägarbolag som hel- och delägar industriforskningsinstitut. Kärnprocessen är ägarstyrning. Genom strategisk ägarstyrning vill bolaget utveckla och förnya sektorn till en hållbar institutssektor i världsklass med en samlad struktur och gemensamt varumärke. Huvudmålet är att skapa en internationellt konkurrenskraftig institutssektor och öka näringslivets konkurrenskraft och Sveriges tillväxt. Den nationella innovationsstrategin understryker vikten av att svenska och internationella företag ökar sina forskningsinvesteringar i Sverige. De svenska industriforskningsinstituten inom RISE-gruppen vill spela en viktig roll i det sammanhanget. Ett särskilt fokus ligger på hållbar utveckling.

PRV ska långsiktigt främja tillväxten samt stärka innovationsförmågan och konkurrenskraften i hela landet. Myndigheten ska åstadkomma detta genom att informera om och bidra till ökad förståelse för hanteringen av immateriella tillgångar hos företag och aktörer inom det offentliga innovationssystemet. Kunskapen om immaterialrätt och hanteringen av immateriella tillgångar är ett betydande konkurrensmedel för svenskt näringsliv. Målgruppsanpassade och kommunikativa insatser står i centrum för PRV, inte minst för att nå ut till fler små- och medelstora företag. Ett särskilt uppdrag gavs till PRV och VINNOVA inom ramen för arbetet med innovationsstrategin. Under 2014-16 försätter PRV och VINNOVA samarbeta för att genomföra insatser som ger SMF (Små- och medelstora företag) bättre förutsättningar att hantera sina immateriella tillgångar affärsmässigt. I NIS pekas immaterialrätt ut som ett viktigt ramvillkor för innovationsklimatet i Sverige.

Trafikverket ska enligt sin instruktion svara för forskning och innovation som motiveras av myndighetens uppgifter. Dessa är att ansvara för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket ska också verka för en grundläggande tillgänglighet i den interregionala kollektivtrafiken. Allt arbete ska genomsyras av uppgiften att ur ett samhällsbyggnadsperspektiv skapa förutsättningar för ett samhällsekonomiskt effektivt, internationellt konkurrenskraftigt och långsiktigt hållbart transportsystem. Trafikverket är en stor beställare av byggande, drift och underhåll av infrastruktur. Ökade krav på kostnadseffektivitet, tillförlitlighet, miljöpåverkan m.m. kan i många fall mötas med innovativa lösningar. Genom att utveckla metoderna för innovationsupphandling och stödja FoI-projekt kan Trafikverket initiera och driva på sådana processer.

För att ta sitt ansvar för den långsiktiga infrastrukturplaneringen behöver Trafikverket samverka med en lång rad aktörer, vilka också behöver medverka i de innovativa processer som krävs för att utveckla både processen i sig och de verktyg som behövs för ett effektivt arbete. Detsamma gäller arbetet med att verka för tillgänglighet i kollektivtrafiken. Trafikverket har i sin FoI-strategi beskrivit hur myndigheten genom sitt arbete kan bidra till och påverka drivkrafterna för innovation i en stor del av transportsektorn, såväl infrastrukturbranschen som trafikutövare och leverantörer av fordon, trafikinformationssystem m.m.

Den forsknings- och innovationsverksamhet (FoI) som **Luftfartsverket** (LFV) bedriver har som delmål att stärka och utveckla strukturer för samarbeten mellan lärosäten, myndigheter, samhället, industri och forskningsinstitut för att ge lösningar åt angelägna samhällsutmaningar, globala som nationella och lokala. Ett bra exempel på detta är FoI som bedrivs kring Grön Innovation inom transportområdet Luftfart. Här sker ett intensivt arbete mellan Europeiska luftfartsmyndigheter och aktörer inom flygbranschen. LFV har i detta fall även en roll att tillse att de ställningstaganden som genereras inom Europa gagnar Sveriges regionala flygtransportsystem i största möjliga mån. Ett annat exempel är utvecklingen av "Fjärrstyrda Flygledartorn". Ett unikt koncept för effektivisering inom Luftfartsområdet där Sverige nu är världsledande tack vare samverkan mellan LFV och svensk industri.

Det övergripande samarbetet inom Svenska transportmyndigheter stöts av bildandet av ett s.k. FoI-råd där även Industri och Akademi representeras. Detta kommer att kunna påverka prioritering och innehåll i den transportlagsövergripande FoI som motiveras av Trafikverkets övergripande planeringsuppdrag. Sammanfattningen av ovanstående blir att samverkan kommer att ge synergier och harmonisering inom området infrastruktur.

Bolagsverkets verksamhetsinriktning och de mål som den siktar på bidrar på flera sätt till att de övergripande målen för innovationsstrategin kan uppnås. Bolagsverket har en verksamhetsidé som bland annat bygger på att vi bidrar med vår kunskap om företagarens processer och vår förmåga att utveckla och driva effektiva e-förvaltningslösningar. Tillsammans med andra myndigheter som Tillväxtverket, Skatteverket, PRV, Vinnova med flera skapar vi på så sätt möjlighet till rörlighet över gränserna, samlad information som underlag för start av företag samt utveckling av innovativa och effektiva e-tjänster utifrån företagarens behov.

Bolagsverket har under en lång tid haft ett perspektiv där företagarens behov är utgångspunkten för verksamheten. Det kombinerar vi med ett naturligt driv för ständiga förbättringar, som vi mer än gärna genomför i samverkan med andra. Bolagsverkets uppdrag som myndighet är ”bokstavligen” att hålla register över ett antal företagsformer, för att på så sätt registrera och informera om ett rättssäkert näringsliv. Bolagsverket har dock lagt ett större perspektiv på uppdraget och inriktar verksamheten till att stödja företagarens hela process från en första tanke på att starta företag och den process för informationsinhämtning som utgör grunden för beslut om och hur företaget ska startas och drivas.

Konkurrensverket erbjuder ett utvecklat metod- och kompetensstöd kring innovationsupphandling. Den nationella innovationsstrategin definierar innovationsupphandling som: ”*Upphandling som främjar utveckling och införande av nya lösningar, innovationer. Innovationsupphandling innefattar dels upphandling som sker på ett sådant sätt att den inte utesluter nya lösningar, så kallad innovationsvänlig upphandling, dels upphandling av innovation, det vill säga upphandling av framtagande av nya lösningar som ännu inte finns på marknaden.*”

Konkurrensverkets tolkning är att myndigheten ska ge de avsedda målgrupper det stöd, information och vägledning de behöver för att genomföra fler innovationsupphandlingar för att stärka innovationskraften i Sverige med sikte på 2020. Konkurrensverket planerar nu aktiviteter som ska genomföras för att Konkurrensverket ska kunna uppfylla sitt regeringsuppdrag och de utmaningar och möjligheter som tecknas i innovationsstrategin. Dessa aktiviteter syftar på att uppmuntra innovationsfrämjande upphandling som främjar utveckling och införande av nya lösningar, innovationer. Dessa aktiviteter syftar även till koncentrera, förbättra och förstärka stöd, information och vägledning om innovationsupphandling samt ge metod – och kompetensstöd inom innovationsupphandling.

Svenska institutet (SI) har till uppgift att sprida information och kunskap om Sverige i utlandet samt främja samarbete och långsiktiga relationer med andra länder. Syftet med verksamheten är att synliggöra och skapa förtroende för Sverige – så att Sveriges internationella målsättningar kan nås och att förutsättningar för utveckling skapas i såväl Sverige som i våra samarbetsländer. Innovation och innovativa arbetsmetoder är ett förhållningssätt i allt SI gör. Som myndighet med uppdrag att kommunicera det samtida Sverige på ett sätt som är relevant för målgrupper i andra länder, väljer SI att systematiskt beskriva de områden där Sverige ligger långt framme och där vi har relevanta erfarenheter att dela med oss av.

Vi strävar ständigt efter nya sätt planera, genomföra och utvärdera vår verksamhet och lägger oss vinn om att ligga i framkant när det gäller innovativa arbetsmetoder, inklusive digitala redskap, i arbetet med att kommunicera Sverige utomlands. SI lyfter också svensk innovation specifikt i samtliga delar av myndighetens verksamhet. Även om Sverige rankas som ett av världens mest innovativa länder, så varierar kännedomen bland allmänheten om detta i andra länder i hög grad. Det finns därför en stor potential att ytterligare stärka Sveriges position på området. I den strategi för arbetet med Sverige-bilden som organisationerna i Nämnden för Sverige-främjande i utlandet (NSU) antog 2013 återkommer också de fyra teman som SI arbetar med. Detta innebär att svenskt främjande utomlands de närmaste åren än mer kommer att fokusera på Innovation som en central aspekt på det svenska samhället och näringslivet.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) är den nationella expertmyndigheten rörande frågor om berg, jord och grundvatten. SGU verksamhet tar fäste mot att möta upp globala utmaningar såsom ett hållbart nyttjande av Sveriges mineralresurser, grundvatten av god kvalitet och hållbara städer med hållbar vattenförsörjning. SGU samverkar för innovationskraft genom aktivt deltagande i flertalet innovationsplattformar tillsammans med industri och akademi inom såväl gruv- och mineralnäringen som i en vattenplattform. SGU vill även stärka innovationsförmågan i organisationen genom att främja ökad rörlighet och kunskapsspridning mellan akademi, industri och myndigheten genom att initiera ett mobilitetsprogram med adjungerade professorer, gästforskare och doktorander samt knyta användarråd till organisationen.

SGU strävar efter samverka med andra offentliga verksamheter för att utveckla myndigheternas effektivitet, kvalitet, service och tillgänglighet. I ett ytterligare led att göra myndigheternas data lättillgängliga och användarvänliga har SGU tillsammans med 12 andra myndigheter anordnat ett Hackaton med målet att skapa innovativa tjänster eller produkter med hjälp av lägesbundna öppna eller fria data. SGU, Statens geotekniska institut och Naturvårdsverket har initierat en förstudie där resultaten förväntas bli ett underlag för upphandling av innovation. Målet är att hitta nya kostnadseffektiva metoder inom arbetet med förorenade områden. SGU ser internationell samverka som en viktig del av sin verksamhet där erfarenhetsutbyte och nätverk leder till ökad effektivitet och kunskap i geologiska frågor.

Naturvårdsverket (NV) har aktivt medverkat i utformningen av den nuvarande nationella innovationsstrategin. NV har 2013 bildat en intern arbetsgrupp för att samordna och utveckla arbetet med miljöteknik och miljöinnovationer, med deltagare från samtliga fem avdelningar inom NV. NV menar att miljöfrågor i vid mening är en av de starkaste drivkrafterna och också en samhällsligt önskvärd bedömningsgrund för så gott som all innovationsverksamhet och teknikutveckling. Några områden är energi, klimat, gröna transporter, resurseffektivitet och råvaruförsörjning, utvecklingen av en bioekonomi, hållbar stadsutveckling, vatten/VA, avfallshantering och återvinning som alla är områden som tas upp i innovationsstrategin. De är även viktiga områden från ett miljöperspektiv och också angelägna samhällsutmaningar för Sverige och Europa.

NVs roll är främst att främja efterfrågan på goda miljörelaterade innovationer genom målarbete, utveckling av program och strategier, tillämpning av miljöbalken, implementering av EU-direktiv samt utveckling och tillämpning av andra styrmedel. Vi arbetar också, om än i mindre omfattning, med program och aktiviteter som skapar ett ökat utbud av miljöteknik och miljöinnovationer. NV arbetar också med att tydliggöra och utveckla miljöinnovations- och miljöteknikaspekterna i pågående eller redan beslutade program, regeltillämpning och strategiarbeten.

Post- och telestyrelsen (PTS) arbetar för att alla i Sverige ska ha tillgång till bra telefoni, bredband och post. Det ska finnas en väl fungerande konkurrens som leder till att konsumenterna får bra valmöjligheter och låga priser, att begränsade resurser som frekvenser och nummer fördelas så att de ger största möjliga nytta för samhället och att nät och tjänster ska vara tillförlitliga och säkra. Det övergripande målet i regeringens bredbandsstrategi för Sverige är att Sverige ska ha ett bredband i världsklass. I strategin slår regeringen fast att en hög användning av it och internet är bra för Sverige vad gäller tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga.

PTS ska främja bredbandsutbyggnaden och därigenom verka för att målen i regeringens bredbandsstrategi och EU-kommissionens mål uppnås. Målet ska nås dels med reglering som stimulerar investeringar och konkurrens, dels genom olika typer av främjandeinsatser som kompletterar utbyggnad i områden där kommersiellt driven utbyggnad inte uppstår. PTS ska även verka för att öka tillgängligheten och användbarheten inom elektroniska kommunikationer och för att tillgängliggöra tekniken genom tjänster för personer med funktionsnedsättning. Detta uppdrag är i linje med regeringens mål i den digitala agendan, som innebär att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter.

Jordbruksverket arbetar nu intensivt med att införa de nya landsbygds- och fiskeprogrammen. Det övergripande målet för programmen är att stärka utvecklingen i de gröna näringarna. En viktig faktor är att öka innovationstakten i dessa verksamheter. EU:s direktiv till de nya programmen fokuserar på innovationer och konkurrenskraft i betydligt större utsträckning än tidigare. Även annan verksamhet på Jordbruksverket präglas av ökad uppmärksamhet på ny teknik, ny kunskap och nya metoder. Det är ett genomgående fokusområde som ska genomsyra hela programmen. Det innebär att vi i våra regelverk och krav också arbetar med att lyfta fram innovationer.

För projekt- och företagsstöd liksom vissa miljöinvesteringar ingår innovationer som ett urvalskriterium liksom också stödmottagarens entreprenöriella förmåga. Jordbruksverket har också startat arbetet med det Europeiska Innovationspartnerskapet (EIP). EIP går ut på att företagare, forskare, rådgivare och andra relevanta aktörer bildar arbetsgrupper som arbetar med konkreta utvecklingsprojekt som gynnar branschens och företagets konkurrenskraft. En grupp på Jordbruksverket har startat för att skapa det nationella regelverket. Bredbandsstödet är en annan stor satsning som främjar innovationer i hela landet. Jordbruksverket har fått ansvar för att hantera stöden för landsbygden.

NIS understryker betydelsen av samordning och mötesplatser för dialog mellan olika aktörer. Genom att gemensamt utarbeta föreliggande rapport har ovanstående organisationer tagit ett viktigt steg i den riktningen. Samordningen är ett pågående arbete där stora delar i utvecklingen återstår.

5 Myndigheternas och bolagens verksamheter och resultat i relation till NIS

Tabell 3 Nya uppdrag och insatser som organisationerna har tilldelats inom ramen för arbetet med NIS.

Tabellen är begränsad till uppdrag som Näringsdepartementet själva anser härröra till NIS.

Insats	Direkt berörda	Ursprung	Tidsperiod
Testbäddar inom hälso- och sjukvård och äldreomsorg	VINNOVA	NIS	2011-2012
Verifiering och innovationslån	VINNOVA, Almi	NIS	2011-
Innovationsupphandling	VINNOVA	NIS	2011-
Immateriella tillgångar för SMF	PRV, VINNOVA	NIS	2012-2013
Innovationsupphandling (tillägg)	VINNOVA, EM, Trafikverket	NIS	2012-2014
Innovationscheckar	VINNOVA	NIS	2012-2014
Fusion Almi/Innovationsbron	Almi	NIS	2013-
Test- och demoanläggningar	VINNOVA, RISE	FoI-propp	2013-2016
Innovationskontor	UoH	FoI-propp	2013-2016
Strategiska innovationsområden	VINNOVA, EM, Formas	FoI-propp, eFoI-propp	2013-2016
Bedömning av samverkan	VINNOVA (samråd VR)	FoI-propp	2013-2016
Gruv, mineral- och stålforskning	VINNOVA	FoI-propp	2013-2016
Ökade medel till industriforskningsinstitut genom RISE	RISE	FoI-propp	2013-2016
Forskning om trä, skogsråvara, biomassa	Formas	FoI-propp	2013-2016

Forskning om hållbart samhällsbyggande	Formas	FoI-propp	2013-2016
Teknikverifiering och demonstration	EM	eFoI-propp	2013-2016
Samfinansiering med initiativ inom EU (SET-plan mm)	EM	eFoI-propp	2013-2016
Samarbete inom ramen för bilaterala avtal	EM	eFoI-propp	2013-2016
Forskning och utveckling av hög kvalitet	EM	eFoI-propp	2013-2016
Innovationskraft i offentlig sektor	VINNOVA	NIS	2013-2014
Innovationstävling miljöteknik	VINNOVA	NIS	2013-2014
Mentorinsatser unga företagare	Almi	NIS	2013-2014
Förmedlingssekretariat företag/forskningsanläggningar	VINNOVA	NIS	2013-2014
Medfinansiering EU-projekt	VINNOVA	FoI-propp	2014-2016
Innovationsledarlyft	VINNOVA	NIS	2014-2016
Tillskott företagsinkubatorer	VINNOVA	NIS	2013-
Samlat upphandlingsstöd	Konkurrensverket	NIS	2014-
Investeraravdrag			2013-
Sänkt arbetsgivaravgift FoU			2014-

Dessa uppdrag bör i kommande uppföljningsrapporter följas upp och utvärderas hur väl de har lyckats. I denna rapport görs ingen sådan bedömning då det har gått för kort tid. Däremot ägnas de särskild uppmärksamhet.

I det följande sker en genomgång av de målbilder och delmål som finns i NIS. Fokus ligger på att beskriva pågående, nystartad eller planerad verksamhet hos organisationerna vars syften ryms inom respektive delmål. I vissa fall är det inte självklart vilket delmål som är lämpligt, utan en given verksamhet kan relatera till flera delmål. Denna rapport följer så långt som möjligt den uppdelning som slås fast i NIS. Samtliga organisationer har rapporterat enligt en bestämd mall, illustrerad i figur 1 nedan, och den fullständiga rapporteringen av 261 olika insatser finns i bilaga 2. I detta kapitel lyfter vi fram ett antal exempel som tillsammans ger en god bild av vad som just nu är på gång.

Figur 1 Rapporteringsmallen

Namn på insats	Myndighet som genomför insats	Syfte och beskrivning av insatsen	Budget	Start och slutår	Målgrupp för insatsen (tex företag, universitet, offentlig verksamhet)	Uppnådda resultat och effekter (om registrerade) - kan vara hänvisning till utvärdering e	Övrig komment	Relation till innovationsstrategin							
								1. innovativa människor	2. Forskning och högre utbildning	3. Ramvillkor och infrastruktur	4. innovativa företag	5. innovativa offentliga aktörer	6. innovativa regioner		
"Kunskapsuppdraget"	SGU	Uppdrag inom mineralstrategin med syfte att öka kunskapen om geologins betydelse för samhällsbyggnad och tillväxt.	2 + 5 + 5 mkr under 2014, 2015 resp 2016. SGU bidrag med inkind (ännu ej budgeterat)	2014 - mars 2017	samhället i stort, företag	Nyss påbörjat projekt med första delredovisning december 2014									
"Mitt Företag"	PRV m fl	Ett forum för SMF i Sverige, turneer, sprida kunskap och information		2013 - 2014	de som vill starta och driva företag i Sverige					3.1.3, 3.3	4.1.3, 4.2.1, 4.2.2	5.1.1, 5.1.2	6.1.1		
Advisory Board för Innovationsupphandling	Region Skåne. Konkurr	I Region Skåne finns sedan 2012 ett Advisory Board för Innovationsupphandling i syfte att stärka deras strategiska		Löpande under 2014											6.1

5.1 Innovativa människor

5.1.1 Människor har kunskap, kompetens och färdigheter för att bidra till innovation

5.1.2 Människor vågar och vill bidra till innovation som företagare, ledare, medarbetare, användare och medborgare

Främja entreprenörskap på universitet och högskola	
Vad?	Insatser som syftar till att stärka relationen mellan lärosäten och näringsliv med fokus på insatser såsom attityder till och färdigheter i entreprenörskap, samverkan mellan näringslivet och lärosäten samt lärosätenas roll för den regionala utvecklingen. En särskild programsatsning syftar till att främja entreprenörskap inom vård- och omsorgsutbildningar, att ge studenter och lärare ökad insikt i den förnyelse av vård- och omsorgsbranschen som pågår och hur det påverkar studenterna och utbildningen.
Vem?	Tillväxtverket
Resultat?	På övergripande nivå kan man notera en liten ökning av högskolestudenters intresse för företagande. Enligt Drivhusets attitydundersökning från läsåret 2012/13 kan 69 % av studenterna tänka sig att starta företag vilket är en ökning sedan 2007 med 5 procentenheter. Studenter med entreprenörskap på schemalagd tid har sedan 2007 ökat från 25 % till 27 %. Inom Tillväxtverkets

	särskilda programsatsning på vård- och omsorgsutbildningar har 55 lärare deltagit i utbildnings- och informationsinsatser, 400 studenter har deltagit i insatser, samarbeten mellan lärosätena har bildats, och entreprenörskap har integrerats på 5 utbildningar (i form av ändrade kursplaner, nya kurser, nya undervisningsmetoder). För tidigt att bedöma effekter.
--	---

Rörlighet i staten

Vad?	Kompetensförsörjningsprojekt som syftar till att öppna upp en gemensam kompetensmarknad genom att synliggöra gemensamma lediga befattningar och uppdrag, förenkla in- och utlåning mellan myndigheterna och gemensamt arbeta med nätverk, mentorskap och en del gemensamma utbildningsinsatser.
Vem?	PTS, Energimyndigheten, Konkurrensverket, PRV, Tillväxtverket, VINNOVA mfl.
Resultat?	För tidigt att bedöma.

Kvinnors företagande

Vad?	Programmet har som syfte att skapa tillväxt, konkurrenskraft och förnyelse i svenskt näringsliv genom att fler företag drivs och utvecklas av kvinnor samt till att ta fram en nationell strategi för hur kvinnor och män kan ta del av företagsfrämjande insatser på lika villkor.
Vem?	Tillväxtverket
Resultat?	Under 2011-2013 har 398 projekt för affärs- och innovationsutveckling beslutats. Vid utgången av 2013 hade 158 projekt avslutats, i vilka 4 800 kvinnor deltog. Insatserna riktar sig till tre olika målgrupper: i) kvinnor som redan driver företag som de vill utveckla, ii) kvinnor som vill starta företag; samt iii) kvinnor som vill utveckla en idé. 85 % av deltagarna som svarat på uppföljningsenkäten per den 22 augusti 2014 tycker att aktiviteterna de deltagit i håller mycket bra eller bra kvalitet. Drygt hälften av de som redan drev ett företag menar att de utan deltagandet i aktiviteterna antingen skulle utvecklat sitt företag i långsammare takt eller senare. 10 % har anställt fler, 30 % har ökat sin omsättning och drygt 20 % har ökat sin lönsamhet sedan de började delta i aktiviteterna. Hälften av de som var intresserade av att starta företag har också

	<p>gjort det, och 26 % av dem menar att deras affärsidé innebär att de erbjuder något som är nytt på marknaden.</p> <p>Ca 10 % av deltagarna tillhör målgruppen som vill utveckla en idé. Drygt hälften av dessa menar att de skulle utvecklat sin idé i långsammare takt, eller senare om de inte deltagit i aktiviteterna. Bara 14 % skulle utvecklat idén på samma sätt ändå. Över hälften av idéerna har kommersialiserats i ett nytt eller befintligt företag. 27 % av idéerna innebär en nyhet på marknaden och drygt 40 % innebär en väsentlig förbättring av en befintlig tjänst, vara eller process.</p> <p>Programmet driver också ett omfattande förebildsarbete som delvis inriktats mot innovation. Inom satsningen Ambassadörer för kvinnors företagande har Tillväxtverket haft uppdraget att särskilt synliggöra ambassadörer med innovationsprofil. Det har exempelvis skett i ett antal filmer och en pod. Under 2013-2014 stöttar Tillväxtverket även Svenska uppfinnarförningens projekt Årets uppfinnarkvinna. Tävligen bidrar till att skapa förebilder och synliggör kvinnor som uppfinnar, som annars är ett kraftigt mansdominerat epitet. Till Årets Uppfinnarkvinna 2013 utsågs Linda Krondahl, HiNation.</p> <p>En effektutvärdering av programmet kommer göras av Tillväxtanalys efter avslut.</p>
--	---

Energimärkning	
Vad?	Energimärkning är obligatorisk för vissa produkter och ger tillverkare incitament till innovation och utveckling av ännu effektivare produkter än de som klarar minimivärdena för eco-design. Energimärkningskrav finns nu för drygt tioalet produkter men fler är på gång.
Vem?	Energimyndigheten
Resultat?	

5.1.3 Sveriges arbetsliv har internationell attraktionskraft och välkomnar mångfald och rörlighet

Företagare med utländsk bakgrund	
Vad?	Programmets insatser ska bidra till en strukturpåverkan där behov och potential hos målgruppen företagare med utländsk bakgrund

	synliggörs och bättre tas tillvara. Insatserna handlar till största del om att ta fram och sprida kunskap inom det företagsfrämjandesystemet, men en del insatser riktar sig också direkt till företagare med utländsk bakgrund, bl a ett mentorskapsprogram.
Vem?	Tillväxtverket
Resultat?	Kunskap om målgruppen sprids och tillgängliggörs på olika sätt, bl a genom konferenser, seminarium och via Tillväxtverkets hemsida. 86 % av deltagarna i konferensen <i>Nybyggare behövs</i> , som arrangerades under 2013, uppgav att de fått en ökad kunskap om målgruppen. Under året bidrog även Tillväxtverket till framtagandet av TV-serien "Pionjären" som omfattar sex avsnitt. Den första visningen av programserien hade en total siffra på drygt 168 000 tv-tittare. I Nyföretagarcentrum Göteborgs mentorprogram, som medfinansierades av Tillväxtverket, deltog 56 blivande och befintliga företagare med utländsk bakgrund under 2013. En effektutvärdering kommer under året att göras av Tillväxtanalys, av insatser för målgruppen som Tillväxtverket drev under åren 2008-2010.

5.2 Forskning och högre utbildning av hög kvalitet för innovation

5.2.1 Utbildning och forskning vid universitet och högskolor med kvalitet i världsklass och relevans bidrar till innovation

Starka forsknings- och innovationsmiljöer	
Vad?	Energimyndigheten och VINNOVA har sedan lång tid tillbaka satsat på att bygga upp starka forskningsmiljöer vid universitet och högskolor. Kompetenscentrumprogrammet drevs mellan 1995-2005. VINNOVA driver i samverkan med Vetenskapsrådet sk Berzelii Centra som riktar sig mot excellent grundforskning. Andra (VINN Excellence Center etc.) är tydligare fokuserade på långsiktig samverkan med näringslivet.
Vem?	VINNOVA, Energimyndigheten, Trafikverket mfl.
Resultat?	Flera utvärderingar och effektanalyser har bland annat visat på stora ekonomiska effekter i näringslivet.

Finansiering av behovsmotiverad forskning

Vad?	Energimyndigheten stöttar forskning och utveckling för ny kunskap kring tillförsel, omvandling, distribution och användning av energi. VINNOVA stödjer forskning inom bland annat områdena hälsa, it, tjänster, produktion, transport och miljö. Merparten av NVs forskningsfinansiering relaterar till styrmedelsutveckling. SGU finansierar behovsmotiverad forskning inom det geovetenskapliga området.
Vem?	Energimyndigheten, VINNOVA, Trafikverket, SGU, Naturvårdsverket mfl.
Resultat?	Ett stort antal utvärderingar har kunnat visa på starka ekonomiska effekter i näringslivet samt positiva samhällseffekter. I vissa fall har även NVs forskningsfinansiering lett till att innovationer och ny teknik implementerats. Forskningsresultat har i flertalet fall testats och implementerats inom SGUs verksamhet, bland annat teknik och metodutveckling inom flyggeofysik.

Kunskapstriangeln

Vad?	Dels arbete med att föreslå en modell för att resursfördelningssystemet ska kunna ta hänsyn till kvalitet i samverkan, dels projektmedel till universitet och högskolors strategiska samverkansarbete.
Vem?	VINNOVA mfl.
Resultat?	Mobiliserat engagemang från ledningarna vid UoH, samverkan bedöms alltmer som en strategisk ledningsfråga.

Information som beslutsunderlag i akademiska miljöer

Vad?	Projekt för att öka kunskap om hur information kan användas som beslutsunderlag i akademiska miljöer, och hur potentialen i den del av litteraturen som utgörs av patentlitteratur kan utnyttjas.
Vem?	PRV
Resultat?	För tidigt att utvärdera.

Mobilitetsprogram	
Vad?	Främja ökad rörlighet och kunskapsspridning mellan SGU och akademi.
Vem?	SGU
Resultat?	Ökad samverkan mellan SGU och akademi, med gemensamma projekt, handledning av studenter mm. Ingen utvärdering ännu utförd

5.2.2 Forskningsinstitut i världsklass möter kunskaps- och utvecklingsbehoven i företag och samhälle

RISE-institutens verksamhet	
Vad?	Forskningsinstituterna utgör en infrastruktur som underlättar för näringslivet, särskilt de små och medelstora företagen (SMF), att bedriva forskning och innovation. Näringslivet är forskningsinstitutens största finansiär och huvudsakliga kund. RISE driver ett SMF-nätverk där samtliga instituts resurser görs tillgängliga genom regionala aktörer. Instituterna i RISE-gruppen har också en nära samverkan med lärosätena. RISE-instituterna håller, tillsammans med VINNOVA, på att ta fram en strategi för att utveckla och öka användningen av Test- och Demoanläggningar.
Vem?	RISE-instituterna (finansiering från staten, näringslivet och myndigheter såsom VINNOVA och Energimyndigheten)
Resultat?	Ett av forskningsinstitutens bidrag till att stärka näringslivets konkurrenskraft är att tillsammans med företag införa ny teknik och nya processer i deras produkter, processer och tjänster. Instituterna driver ca 50 testbäddar och demonstratorer, vilka uppskattas och utnyttjas av såväl näringsliv som akademi för att verifiera hur forskningsresultat och innovationer fungerar i praktiken.

5.2.3 Starka svenska forskningsnoder är väl positionerade i globala kunskapsnätverk

Främja svenskt deltagande i EU:s ramprogram för FoU	
Vad?	VINNOVA har regeringens uppdrag att främja det svenska deltagandet i EU:s FoU-program samt ge information och rådgivning om EU:s ramprogram för forskning och utveckling. Målet för finansiering av FoU-projekt på EU-nivå är att bidra till utvecklingen av en kunskapsbaserad och konkurrenskraftig ekonomi i Europa. Både VINNOVA och Energimyndigheten erbjuder planeringsbidrag för att planera och skriva ansökningar till sjunde ramprogrammet (FP7). RISE driver EU/SME-projekt för att hjälpa SME att delta i EU-projekt. Forskningsinstituten koordinerar även i ökande grad EU-projekt.
Vem?	VINNOVA, Energimyndigheten, RISE
Resultat?	Sverige befinner sig bland de 10 främsta länderna som beviljats mest medel från FP7 sedan starten 2007. Svenska aktörer erhåller störst andel beviljade medel, över fem procent, i förhållande till andra länder inom Cooperation-programmen: Säkerhet, Hälsa och Transport

EU-samordningsfunktion	
Vad?	Denna samordningsfunktion arbetar för ett strategiskt deltagande i partnerskapsprogram och säkerställer att möjligheter till synergier med nationella satsningar utnyttjas. Implementeringen av Horisont2020 väntas innebära en ökad användning av partnerskapsprogram, program där nationella finansiärer, i flera fall deltar även privata aktörer, gemensamt finansierar program för EU-samarbete.
Vem?	VINNOVA tillsammans med Energimyndigheten mfl.
Resultat?	För tidigt att bedöma.

5.3 Ramvillkor

5.3.1 Regleringar och infrastruktur som lägger grunden för ett starkt innovationsklimat

Verksamt.se	
Vad?	Verksamt.se ska möta företagares behov av information och myndighetsservice och bidra till att det är enkelt att starta, driva och utveckla företag.
Vem?	Tillväxtverket, Bolagsverket, PRV mfl.
Resultat?	<p>Under 2013 besöktes Verksamt.se av 1 533 549 unika besökare. 75 procent av männen och 80 procent av kvinnorna som deltog i en utvärdering tycker att Verksamt.se gör det enklare att starta och driva företag.</p> <p>Under 2013 skapades vidare 22 922 nya affärsplaner på verksamt.se och 176 961 elektroniska ansökningar och registreringar genomfördes för att starta företag eller ändra i företag.</p> <p>Aktiviteten på verksamt.se har stadigt ökat sedan sajten lanserades i juni 2009. Under det första hela året i drift 2010 hade sajten ca 500 000 unika besökare, och har alltså ökat med ca 1 miljon besökare tre år senare.</p> <p>Användandet är avgörande för att realisera förenklingseffekterna som förväntas, och Verksamt.se utvecklas kontinuerligt tillsammans med användarna utifrån deras behov. Under 2013 påbörjades exempelvis konceptutveckling för att göra det enklare att förstå budget och bokföring och se ekonomiska samband i företaget. Tillgängligheten har också förbättrats på olika sätt. Verksamt.se nås nu även via mobil och surfplattor. En ny sida har vidare lagts till för att tillgängliggöra öppen data, bland annat i syfte att skapa möjligheter för företag att utveckla nya tjänster.</p>

Kommunikation av Sverige som innovationsland	
Vad?	Regeringsuppdrag att utveckla en plattform för kommunikation av svensk innovation
Vem?	Svenska institutet tillsammans med VINNOVA
Resultat?	Under arbetet med uppdraget har många nya kontakter tagits, med nya relationer och nätverk som resultat. En rad aktörer inom innovationssystemet har med uppdraget som incitament börjat bygga egna plattformar för regionalt och lokalt samarbete inom området. Vi har en beta-version av www.innovation.sweden.se klar för remiss i en krets av ca 200 intressenter som varit med under arbetets gång.

Mediebesök	
Vad?	Ta emot utländska journalister i syfte att öka den internationella kunskap om Sverige som innovativ nation
Vem?	Svenska institutet
Resultat?	2013: 5 publicerade artiklar, räckvidd 3.235.000 människor, annonsvärde 705TSEK

Hantering av immateriella tillgångar hos SMF

Vad?	Ändamålsenliga system för immaterialrättsligt skydd är av stor betydelse. PRV arbetar med att informera om och bidra till ökad förståelse för hanteringen av immateriella tillgångar hos företag och aktörer inom det offentliga innovationssystemet. I ett uppdrag till PRV och VINNOVA från regeringen ska arbetet särskilt riktas mot små- och medelstora företag (SMF). PRV tagit fram en övergripande strategi och ett nytt kommunikativt koncept för hur verket kan arbeta mot målgruppen SMF på ett strukturerat och långsiktigt sätt.
Vem?	PRV och VINNOVA
Resultat?	Informationsinsatser direkt mot SMF i form av regional närvaro och målgruppsanpassad webbingång. Kompetenshöjande insatser hos de offentliga aktörerna i form av återkommande heldagsutbildning och webbsända casebaserade seminarier och direkt regional dialog. Ekonomiskt stöd utformat för att komplettera och stärka informations- och kompetenshöjande insatser, genomförd i pilotskala utvärderas under våren 2014. För tidigt att påvisa effekter.

Utveckling av regelförenklingsarbete

Vad?	Tillväxtverkets roll är att driva på och utveckla förenklingsarbetet i samarbete med departement, myndigheter, näringsliv och kommuner.
Vem?	Tillväxtverket
Resultat?	Enligt Tillväxtverkets undersökning FVOV har antalet småföretag som anser att lagar och regler är ett stort tillväxthinder minskat från 2008 till 2011. Administrativa kostnader har sänkts med 7 % mellan 2006 och 2012.

BAT och tillämpningen av miljöbalken	
Vad?	Tillståndsprovning och krav på bästa möjlig teknik (BAT, Best Available Technology, Bästa Möjliga Teknik) i tillämpningen av miljöbalken fungerar som drivkraft för att fasa ut teknik med dåliga miljöprestanda och ge bättre förutsättningar för innovationer och ny teknik med bättre miljöeffekter.
Vem?	Naturvårdsverket
Resultat?	

5.3.2 Väl fungerande tillgång till kompetent kapital som främjar företagens innovations- och tillväxtförmåga.

Företagsinkubation	
Vad?	Syftet med inkubatorprogrammet, kallat BIG Sweden, är att ge blivande tillväxtföretag tillgång till avancerad support för att utveckla sina affärer. Målet är ökad tillväxt hos företagen i inkubatorerna.
Vem?	ALMI (Ansvaret övertas av VINNOVA 2015)
Resultat?	2013: 601 företag och projekt i inkubation, 2012: 5198 sysselsatta i nuvarande och fd inkubatorföretag, 4,5 mdkr i omsättning i nuvarande och fd inkubatorföretag, överlevnadsgraden 3 år efter att företaget lämnat inkubatorn 87 %

Affärsutvecklingslån och Tillväxtlån

Vad?	Energimyndigheten hjälper företag att lyckas göra affärer av sina innovationer, framför allt genom olika typer av lån. Energimyndigheten bidrar också med tekniskt kompetens, marknadskännedom och aktiv affärsutveckling till svenska företag inom energiområdet. I myndighetens portfölj finns bolag i olika branscher, i olika faser av sin utveckling och med olika behov av finansiering.
Vem?	Energimyndigheten
Resultat?	

Lån exklusive innovationslån

Vad?	Almis lån riktar sig till företag med upp till 250 anställda som kan utvecklas och växa på en nationell och internationell marknad.
Vem?	ALMI
Resultat?	4000 företag beviljades lån på totalt 2,2 miljarder kronor under 2013. Kundföretagen ökade sin omsättning med 3 miljarder kronor vilket motsvarar en ökning med 4 procent under perioden 2008–2012. Antalet anställda i kundföretagen ökade med 2 257 personer, vilket motsvarar 4 procent.

Innovationslån

Vad?	Almis innovationslån riktar sig till innovationsprojekt i tidiga skeden i syfte att kommersialisera dessa. Lånet kan exempelvis användas till produktutveckling, skydd av immateriella tillgångar eller marknadsundersökningar.
Vem?	ALMI
Resultat?	Under 2013 kommersialiserades 717 innovativa idéer. En ökning på 15 procent jämfört med föregående år. En idé betraktas som kommersialiserad när idén är omsatt till en vara, tjänst eller ny process som har sålts till kund. Den kan även ha sålts på licens

5.3.3 Hållbar fysisk och digital kommunikation som främjar innovation

Robust och tillförlitlig infrastruktur	
Vad?	Portföljens syfte är att möjliggöra effektiv, modern utformning inklusive gestaltning samt dimensionering av robusta, tillförlitliga och miljöanpassade väg- och järnvägsanläggningar till lägsta kostnad utifrån nedbrytning av trafik och klimat. Trafiksäkerhet, trafikledning, miljö och samverkan mellan fordon och infrastruktur kommer att vara viktiga komponenter för portföljens program och projekt.
Vem?	Trafikverket
Resultat?	

Bredbandskartan	
Vad?	Kartan fungerar som ett verktyg för att göra en lokal/regional bredbandsstrategi, planera utbyggnad, och öka det lokala engagemanget för bredband. På så sätt bidrar PTS till regeringens bredbandsmål att minst 90 procent av alla hushåll och företag i Sverige ska ha tillgång till uppkopplingar på 100 Mbit/s år 2020.
Vem?	PTS mfl.
Resultat?	De resultat vi kan se hittills är att bredbandskartan i viss mån används av kommuner, län, regioner då de arbetar med bredbandsstrategier och planerar utbyggnad av bredband. Målsättningen är att denna användning ska öka. Även byalag som ska bygga bredband har användning av bredbandskartan då de ska göra marknadsanalyser.

Bredbandsstöd	
Vad?	Utbetalning av stöd till projekt som syftar till att etablera ny passiv it-infrastruktur med hög överföringskapacitet eller kanalisation i områden där utbyggnad inte bedöms ske på marknadsmässig grund. I det nya landsbygdsprogrammet har bredbandsstödet utökats väsentligt och ska framför allt gå till investeringar på landsbygden.
Vem?	PTS, Jordbruksverket mfl
Resultat?	PTS medfinansiering av bredbandsstöd har inneburit att fram till i maj 2014 har ca 85 000 – 90 000 hushåll och företag fått bredband eller förberedelse för anslutning.

5.4 Innovativa företag och organisationer

5.4.1 Företag i Sverige växer genom att erbjuda innovativa lösningar på globala marknader

5.4.2 Befintliga och nya företag arbetar systematiskt med att stärka sin innovationsförmåga

Strategiska innovationsområden	
Vad?	Program med sitt ursprung i FoI-proppen 2012/13. Syftet är att skapa förutsättningar för internationell konkurrenskraft och hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar.
Vem?	Finansiärer: VINNOVA, Energimyndigheten mfl. Medverkande: SGU, Luftfartsverket, Trafikverket, RISE mfl.
Resultat?	Stor mobilisering av aktörer från olika branscher och discipliner. För tidigt att bedöma ek effekter.

Fordonstrategisk forskning och innovation (FFI)	
Vad?	FFI är ett samarbete mellan staten och fordonsindustrin om att gemensamt finansiera forsknings-, innovations- och utvecklingsaktiviteter med fokus på områdena Klimat & Miljö samt Säkerhet
Vem?	Trafikverket, Energimyndigheten och VINNOVA
Resultat?	Finns ett flertal utvärderingar och effektstudier som har visat på många positiva effekter i näringslivet såväl som inom akademien.

Enterprise Europe Network

Vad?	Europeiskt nätverk med syftet att stärka små- och medelstora företags konkurrenskraft på en internationell marknad. Nätverket arbetar med information och rådgivning om EU-regler, EU-finansiering och förmedling av internationella affärskontakter och partners för innovationssamarbeten till små och medelstora företag. Nätverket finns i 54 länder och är representerat på 22 platser över hela Sverige.
Vem?	Tillväxtverket, ALMI mfl.
Resultat?	Nätverket nådde 2013 ut till drygt 3 200 företag, drygt 200 svenska företagsprofiler marknadsfördes och 69 avtal tecknades mellan företag. Drygt 5 300 företag deltog dessutom i lokala eller regionala event.

Tillgängliggörande av test- och demoanläggningar

Vad?	Arbete för att öka tillgängligheten för SMF och lärosäten till RISE ToD-anläggningar. Flera pilotprojekt genomförs fram till 2014.
Vem?	RISE och VINNOVA
Resultat?	Ökad samverkan mellan RISE-instituten. Effekter förväntas främst 2015 och framåt

Förmedlingssekreteriat företag/forskningsanläggningar

Vad?	För att stärka kontakterna mellan företag i Sverige och de internationella forskningsanläggningarna framför allt kring Lund, ska ett förmedlingssekreteriat etableras under minst tre år.
Vem?	VINNOVA
Resultat?	Driften av förmedlingssekreteriatet har nyligen upphandlats.

Innovative Sweden	
Vad?	Öka kunskapen om Sveriges position som ett av världens mest innovativa länder med tekniska produkter och tjänster i framkant. Utställningen utgör en plattform till kraftsamling för olika aktörers aktiviteter och samverkan och ger upphov till och stärker långsiktiga relationer. En viktig del är att främja svensk högre utbildning.
Vem?	Svenska institutet
Resultat?	SI:s uppföljning visar att de tillväxtföretag som presenteras i utställningen är stolta över att representera Sverige, och att deras medverkan har lett till stärkta affärskontakter. Totalt hade utställningen drygt 29 000 besökare, och har resulterat i 87 medieinslag till ett uppskattat värde av drygt 15 miljoner kronor. En större utvärdering ska göras.

Affärsrådgivning	
Vad?	Almis affärsrådgivning riktar sig till både unga och mogna företag med upp till 250 anställda som kan utvecklas och växa på en nationell och internationell marknad.
Vem?	ALMI
Resultat?	16 000 företag fick affärsrådgivning under 2013. Kundföretagen ökade sin omsättning med 3 miljarder kronor vilket motsvarar en ökning med 4 procent under perioden 2008–2012. Antalet anställda i kundföretagen ökade med 2 257 personer, vilket motsvarar 4 procent.

Affärsutvecklingscheckar	
Vad?	<p>Programmet ska finansiera affärsutvecklingssatsningar för små och medelstora företag genom så kallade checkar. Syftet är dels att stimulera företag att ta in extern kompetens och dels att skapa förutsättningar för fortsatt tillväxt genom en nivåhöjning i företagen som stärker företagets konkurrenskraft på den inhemska eller internationella marknaden. Programmet består av två delar; en för utveckling av varor och tjänster samt en för internationalisering.</p>
Vem?	Tillväxtverket
Resultat?	<p>Effektutvärdering av det tidigare Produktutvecklingsprogrammet (motsvarar idag delprogrammet för varor och tjänster) gjordes 2012. Den visar att deltagande företag fick snabbare produktutveckling, stärkt produktportfölj och bättre marknadsposition än jämförbara företag som inte fått utvecklingscheck. En kartläggning av internationaliseringscheckarna från 2013 sammanfattar att delprogrammet är uppskattat både av företagen och partnerskapen och att alla förutsättningar finns för att de mer långsiktiga resultat- och effektmålen ska kunna uppnås.</p>

5.4.3 Använda potentialen i social innovation och samhälls-entreprenörskap för att bidra till att möta samhällsutmaningar

Miljödriven tillväxt	
Vad?	<p>Programmet Miljödriven tillväxt syftar till att stärka svenska små och medelstora företags konkurrenskraft på nationella och internationella marknader där det finns efterfrågan på varor och tjänster som bidrar till minskad miljöbelastning. Insatserna handlar om affärsutveckling och kommersialisering i företag och företagsnätverk som har tagit fram miljöanpassade varor och tjänster (systemlösningar).</p>
Vem?	Tillväxtverket
Resultat?	<p>Under 2014 har Tillväxtverket låtit genomföra en analys av fattade beslut 2009-2013, som kunskapsunderlag till kommande satsningar. De miljöteknikföretag som fått stöd från på programmet och som har fokus på den nationella marknaden har gjort det i syfte att utveckla den interna verksamheten och för att etablera samarbeten med andra aktörer. De har i de flesta fall genomfört flera aktiviteter samtidigt, vilket visar att kommersialisering kräver flera och parallella insatser. De intervjuade företagen anger generellt stora tillväxthinder, i form av extern finansiering för att ta sig ut på marknaden och för att nå (nya) kunder.</p> <p>För de företag som bedrivit projekt som syftat till internationalisering tycks de största utmaningarna vara relaterade till att skapa ett lockande erbjudande samt att få tillträde till marknaden. Generellt anses kundpreferenser (inklusive offentlig upphandling), tillgång till distributionskanaler och produktanpassning vara de största utmaningarna på de internationella marknaderna.</p>

Europeiska innovationspartnerskap	
Vad?	Syftet med de europeiska innovationspartnerskapen är att höja den europeiska konkurrenskraften samt lösa de stora samhällsproblem som kartlagts i Europa 2020-strategin genom att engagera samtliga europeiska aktörer och regioner. Exempel på områden är tillgången till råvaror, hållbart jordbruk och ett aktivt åldrande i god hälsa.
Vem?	Jordbruksverket, SGU, RISE, VINNOVA mfl.
Resultat?	

5.5 Innovativa offentliga verksamheter

5.5.1 Offentliga verksamheter arbetar systematiskt med innovation för att öka effektivitet och kvalitet

Öppna data	
Vad?	<p>Öppna data är idén om att data ska vara fritt tillgänglig för alla att använda och distribuera utan begränsningar som patent, upphovsrätt mm. I en pågående satsning vill VINNOVA fokusera på förutsättningarna för externa aktörer att skapa innovationer, genom att fler datakällor görs tillgängliga.</p> <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Myndigheter såsom SGU och Naturvårdsverket arbetar aktivt för att tillgängliggöra geodata respektive miljödata • Hack for Sweden är ett unikt samarbete mellan tretton myndigheter och organisationer som vill skapa möjlighet för programmerare, studenter och datajournalister att utveckla nya och innovativa tjänster och produkter med hjälp av lägesbundna öppna eller fria data.
Vem?	Naturvårdsverket, SGU, Trafikverket, VINNOVA mfl.
Resultat?	

Innovationskraft i offentlig verksamhet	
Vad?	Utllysningar riktade till aktörer inom en offentligt finansierad verksamhet som äger ett förändringsbehov och med ambitioner att utveckla utbudet av samhällsservice och förbättra långsiktig effektivitet med hjälp av innovation. Testbäddar inom hälso- och sjukvård och äldreomsorg ska stödja utvecklingen av idéer till behovsdrivna innovationer från hälso- och sjukvård inom landsting och kommuner och vara kontaktnoder för företag som vill använda hälso- och sjukvården som en testbädd där de kan testa nya koncept, produkter eller tjänster.
Vem?	VINNOVA
Resultat?	Ett ökat söktryck visar på att behovet är stort och utvärderingar har visat att exempelvis testbäddar i många fall leder till nya produkter.

Innovationskultur i offentlig organisation	
Vad?	Bolagsverket främjar kreativt tänkande genom att ge utrymme organisatoriskt samt ge stöd inom den process som finns för utveckling.
Vem?	Bolagsverket
Resultat?	

Digitalisering av offentliga tjänster	
Vad?	Bolagsverket arbetar via samverkan med andra myndigheter för att skapa ett heltäckande, sammanhängande och ofta digitalt stöd för företagaren när det gäller myndighetskontakter. Naturvårdsverket har infört en helt igenom digitaliserad ärendehandläggning. Alla handlingar digitaliseras och hanteras fullt ut elektroniskt. På Jordbruksverket pågår ett av Sveriges största IT-projekt när större delen av Landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet ska kunna ta emot e-ansökningar.
Vem?	Bolagsverket, Naturvårdsverket, Jordbruksverket mfl
Resultat?	

Datum
2014-09-30

Diariernr
2013-01454

Myndighetsnätverket i Sundsvallsregionen	
Vad?	Bl.a. att utveckla och göra regionen aktuell för nyetablering
Vem?	Bolagsverket mfl.
Resultat?	

5.5.2 Offentliga verksamheter bidrar till att utveckla innovativa lösningar för att möta samhällsutmaningar

Innovationsupphandling	
Vad?	<p>Upphandlingsstödet har från 2014 samlats hos Konkurrensverket. Konkurrensverket ska uppmuntra den innovationsfrämjande upphandlingen samt tillhandahålla metod- och kompetensstöd för innovationsupphandling. Det inbegriper t.ex. kompetensuppbyggnad, erfarenhetsutbyte, identifiera områden och sprida goda exempel. Konkurrensverket har tagit över Miljöstyrningsrådet (MSR) från den 1 juli 2014. Det innebär att allt arbete som bedrevs på MSR kring bl.a. miljökriterier och Tankesmedjan för transformativa lösningar ingår i Konkurrensverkets verksamhet. VINNOVA arbetar brett med att öka innovationskraften i offentlig verksamhet, bland annat med att stödja behovsidentifiering i offentliga verksamheter, samt att finansiera projekt som kan leda till upphandling av innovation.</p> <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förstudie upphandling av innovation för Föreerade områden för att hitta nya metoder, både undersöknings- och efterbehandlingsmetoder, för att det övergripande miljömålet ska kunna uppnås till lägre kostnader och i en snabbare takt (SGU, Naturvårdsverket mfl.) • Trafikverket har analyserat hur och i vilka delar av verksamhetsområden, som verket kan använda sig av innovationsupphandling • Projektet elvägar är den största pågående innovationsupphandlingen hittills i Europa och Trafikverket har, i samråd med Vinnova och Energimyndigheten, nu beslutat att fyra leverantörer går vidare till nästa fas i upphandlingen
Vem?	Konkurrensverket, VINNOVA, Trafikverket, Energimyndigheten, SGU, Naturvårdsverket m.fl.
Resultat?	Många spännande projekt är igång och nya dialoger inleds löpande.

Innovationstävlingar	
Vad?	<p>Tävlingsformer används allt oftare för att hitta nyskapande och innovativa lösningar på samhällsproblem. För att ytterligare stimulera användningen av innovationstävlingar för att hitta nyskapande lösningar på samhällsutmaningar har VINNOVA också öppnat en utlysning för företag, offentliga aktörer eller föreningar som vill få stöd i att arrangera en tävling.</p> <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Innovation för alla" (PTS) genomförs 2 gånger/år och syftar till att främja innovativa lösningar som ökar tillgänglighet, användbarhet och mångfald inom it och elektronisk kommunikation samt elektroniska tjänster för personer med funktionsnedsättning • "Smart Living Challenge" (SI, Naturvårdsverket m.fl.) handlar om att finna lösningar för hållbar livsstil i storstäder lokalt och globalt, 30-tal kreativa workshoppar i triple helix modell i 13 länder
Vem?	VINNOVA, PTS, Naturvårdsverket, Svenska institutet mfl.
Resultat?	Innovation för alla: Tom 2013 har PTS finansierat totalt 69 projekt. 29 av dessa har slutrapporterat. Smart living challenge: Satsningarna har fått mkt positivt genomslag i media och publiksiffror och stärker långsiktiga relationer mellan Sverige och resp land.

Utmaningsdriven innovation	
Vad?	OECD, EU och många andra aktörer har lyft fram vikten av att koppla ihop innovation och samhällsutmaningar. VINNOVA gick från ord till handling och startade 2011 programmet Utmaningsdriven innovation.
Vem?	VINNOVA
Resultat?	Flera framgångsrika projekt är igång, varav flera har blivit internationellt uppmärksammade.

5.5.3 Effektiva offentliga innovationsstödjande verksamheter med kundnytta i fokus

Innovationskoordinering	
Vad?	Innovationsstödjande verksamheter ska arbeta var för sig och tillsammans för att utveckla en tydlig arbetsfördelning, enkla strukturer ur ett kundperspektiv och effektivitet i användningen av offentliga medel. Ett bra exempel på ett forum för samordning är Innovationskoordinering.
Vem?	GD eller VD-representation från VINNOVA, Tillväxtverket, Almi, Energimyndigheten, PRV, RISE, Konkurrensverket och Tillväxtanalys.
Resultat?	VINNOVA och Tillväxtverket har ett pågående uppdrag att samordna de insatser som riktar sig direkt till små och medelstora företag. Även Almi deltar i delar av dessa samtal.

Immateriellrättsutbildning	
Vad?	Utbildning för myndigheter i syfte att höja kunskapen om immateriellrättens och de immateriella tillgångarnas betydelse som affärsstrategiskt verktyg för innovation och tillväxt
Vem?	PRV
Resultat?	Har ännu inte utvärderats då pågående projekt.

5.6 Innovativa regioner och miljöer

5.6.1 Sveriges regioner utvecklar sin innovationskraft utifrån sina unika förutsättningar

Regionala strukturfondsprogram	
Vad?	Under perioden 2007-2013 fanns drygt 8 mrd kronor i den Europeiska regionala utvecklingsfonden att fördela till projekt genom åtta regionala strukturfondsprogram. Tillväxtverket har varit förvaltande myndighet. Programmen har sitt ursprung i Europa 2020-strategin och ska bidra till att förverkliga ambitionen om en smart, hållbar tillväxt för alla. Innovationsperspektivet går tvärs igenom programmens samtliga tematiska mål.
Vem?	Tillväxtverket
Resultat?	<p>Den Nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 har legat till grund för genomförandet av de regionala strukturfondsprogrammen. En av strategins prioriteringar var ”innovativa miljöer”. 32 % av budgetens medel har gått till denna prioritering.</p> <p>I följeforskningen av insatserna konstateras att den regionala innovationskapaciteten har stärkts tack vare strukturfondsprojekteten. Tanken har varit att strukturfondsprogrammen ska finansiera projekt som präglas av samhällets och näringslivets behov och som bygger på samverkan med företagen. Följeforskningen visar också att ”innovationslogiken” snarare än ”forskningslogiken” har stärkts. Många av projekten har handlat om att underlätta omvandlingen av vetenskaplig kunskap och forskningsresultat till innovationer i projekt ägda av den akademiska världen. Samtidigt syns det i följeforskningen att strukturfondsprojekten faktiskt möjliggör kunskapsspillovers mellan de olika aktörerna i de regionala innovationssystemen. Men det betonas ändå att projekt som initierats från forskarsamhället och akademien behöver åtgärder som gör dessa mer entreprenörskapsstödande, fördjupar samarbetet med näringslivet utifrån företagets behov och uppmuntrar till kompetensmobilitet mellan akademi och näringsliv.</p>

VINNVÄXT	
Vad?	En konkurrensutsatt tävling för regioner. Syftet med programmet är att främja hållbar tillväxt i regioner genom att utveckla internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer inom specifika tillväxtområden.
Vem?	VINNOVA
Resultat?	Stor mobilisering i regionerna och många konkreta resultat i företagen.

Besöksnäringensprogram	
Vad?	Tillväxtverket är sektorsamordnande myndighet för turism och besöksnäring i Sverige och har det nationella ansvaret för den officiella turiststatistiken. Tillväxtverket arbetar för att stärka och utveckla en hållbar svensk besöksnäring genom kunskapsbildning, strategiskt samverkansarbete och kvalitets- och hållbarhetsinsatser. Målet är bland annat att skapa fler och växande turistföretag, ökad internationell konkurrenskraft, regional utveckling och samordnad och effektiv resursanvändning.
Vem?	Tillväxtverket
Resultat?	Under 2013 färdigställdes ett nationellt system för rådgivning och certifiering med kvalitet och hållbar utveckling i fokus klart. Certifieringen innebär att turistföretag och organisationer kan utveckla boenden och upplevelser på ett hållbart sätt med hjälp av professionella rådgivare. Tillväxtverkets statistik, analyser och rapporter används av myndigheter, enskilda näringsidkare, turistorganisationer, turistkonsulter samt forsknings- och utredningsinstitut. Tillväxtanalys utvärderar det särskilda regeringsuppdraget kring hållbara turistdestinationer löpande. Hittills konstateras bl a att det har skänkt en värdefull legitimitet att som destination bli utvald till satsningen vilket har underlättat att samla politiker och tjänstemän kring turismfrågan, men också att strukturer för kunskapsöverföring av bl a de erfarenheter som görs inom de olika destinationsprojekten måste utvecklas. Kopplingen till satsningens fokus på ökning av utländska besökare måste också stärkas.

5.6.2 Regionala strategier för innovation är förankrade i ett samlat regionalt ledarskap

Attraktionskraft för hållbar tillväxt	
Vad?	En allt mer globaliserad värld förändrar förutsättningarna för tillväxt och välbefinnande i en liten öppen ekonomi som Sverige. Det ställer nya krav på förnyelse och förändring. Detta är utgångspunkten för IVA-projektet Attraktionskraft för hållbar tillväxt.
Vem?	Finansiärer: Tillväxtverket, VINNOVA mfl.
Resultat?	För tidigt att avgöra. Tidigare projekt har haft stor mobiliseringseffekt hos regioner och även politiskt.

Landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet	
Vad?	I direktiven från EU beträffande landsbygds- och fiskeprogrammen betonas innovationer på ett mycket tydligt sätt. Det är ett genomgående fokusområde som ska genomsyra hela programmen. Det innebär att vi i våra regelverk och krav också arbetar med att lyfta fram innovationer. För projekt- och företagsstöd liksom vissa miljöinvesteringar ingår innovationer som ett urvalskriterium liksom också stödmottagarens entreprenöriella förmåga.
Vem?	Jordbruksverket
Resultat?	

Regionalt innovationsarbete och kluster	
Vad?	Syftet är att öka den innovativa förmågan i svenskt näringsliv genom att vässa det strategiska ledarskapet på regional nivå inom innovation och förnyelse samt att genomföra satsningar som syftar till att utveckla och förädla mogna klusterinitiativ.
Vem?	Tillväxtverket
Resultat?	<p>Sedan programmet startade våren 2012 och fram till årsskiftet 2013-2014 genomfördes strategisk dialog med totalt 15 av landets 21 regionalt tillväxtansvariga angående utmaningar och behov avseende det regionala innovationsarbetet och det strategiska ledarskapet. Ur dessa dialoger har totalt 7 projekt beviljats, de flesta med fokus på att ta fram eller implementera regionala innovationsstrategier eller handlingsprogram; att vässa det regionala arbetet utifrån smart specialisering samt förtydliga roller och funktioner i det regionala innovationsstödssystemet.</p> <p>Från de regionalt tillväxtansvariga har dialogen mottagits positivt och de insatser som har gjorts inom ramen för beviljade projekt har möjliggjort ett ökat fokus på frågorna samt en handlingskraft att skynda på eller intensifiera processer som har påbörjats eller behövt påbörjats i de olika regionerna.</p>